

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2011/2052(INI)

25.5.2011

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano
(2011/2052(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėjas: Frédéric Daerden

PR_INI

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	9

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano (2011/2052(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 3 straipsnio 3 dalį, ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 9, 148, 160 ir 168 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 1, 16, 21, 23, 24, 25, 30, 31 ir 34 straipsnius¹,
- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1098/2008/EB dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų (2010 m.)²,
- atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 8 d. vykusio Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdžio išvadas dėl teisingumo ir sveikatos aspektų visų kryptių politikoje: solidarumo sveikatos srityje³,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 7 d. vykusio Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdžio išvadas⁴,
- atsižvelgdamas į Socialinės apsaugos komiteto 2011 m. vasario 15 d. nuomonę „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas. Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva“⁵,
- atsižvelgdamas į Socialinės apsaugos komiteto 2011 m. vasario 10 d. ataskaitą „Socialinės apsaugos komiteto atliktas strategijos „Europa 2020“ socialinio aspekto vertinimas“⁶,
- atsižvelgdamas į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę „Solidarumas sveikatos srityje: nelygybės sveikatos srityje mažinimas ES“⁷,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano⁸,
- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendaciją dėl iš darbo rinkos

¹ OL C 303, 2007 12 14, p. 1.

² OL L 298, 2008 11 7, p. 20.

³ ES Tarybos pranešimas spaudai 10560/10 (Press 156), 3019-asis Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdis, 2010 m. birželio 7–8 d., Liuksemburgas.

⁴ ES Tarybos pranešimas spaudai 7360/11 (Press 52), 3073-asis Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdis, 2011 m. kovo 7 d., Briuselis.

⁵ Socialinės apsaugos komiteto (SAK) nuomonė Tarybai, Europos Sąjungos Taryba, 6491/11, SOC 124, 2011 m. vasario 15 d.

⁶ Socialinės apsaugos komiteto ataskaita Tarybai, Europos Sąjungos Taryba, 6624/11 ADD 1 SOC 135 ECOFIN 76 SAN 30, 2011 m. vasario 18 d.

⁷ Socialinės apsaugos komiteto nuomonė Tarybai, Europos Sąjungos Taryba, 9960/10, SOC 357, 2011 m. gegužės 20 d.

⁸ CdR 402/2010 final, <http://toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=ECOS-V/012&id=20923>.

išstumtų asmenų aktyvios įtraukties¹,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Solidarumas sveikatos srityje. Sveikatos priežiūros skirtumų mažinimas ES“ (COM (2009) 0567),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Veiksmingo Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo Europos Sąjungoje strategija“ (COM(2010)0573),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020),
- atsižvelgdamas į savo 2001 m. spalio 4 d. rezoliuciją dėl Jungtinių Tautų tarptautinės skurdo panaikinimo dienos²,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. spalio 9 d. rezoliuciją dėl socialinės įtraukties skatinimo ir kovos su skurdu, įskaitant vaikų skurdą, Europos Sąjungoje³,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. gegužės 6 d. rezoliuciją dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. birželio 16 d. rezoliuciją dėl strategijos „2020 m. Europa“⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl sanglaudos politikos indėlio siekiant Lisabonos ir 2020 m. ES strategijos tikslų⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. rugsėjo 8 d. teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių. 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių II dalis⁷,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl finansų, ekonomikos ir socialinės krizės. Rekomendacijos dėl priemonių ir iniciatyvų, kurių reikia imtis⁸,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl minimalių pajamų vaidmens kovojant su skurdu ir skatinant įtraukties principais grindžiamą visuomenę Europoje⁹,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl Komisijos žaliosios knygos „Adekvачios, tvarios ir saugios Europos pensijų sistemos“¹⁰,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją dėl moterų ir skurdo Europos

¹ OL L 307, 2008 11 18, p. 11.

² OL C 87E, 2002 4 11, p. 253.

³ OL C 9E, 2010 1 15, p. 11.

⁴ OL C 212E, 2010 8 5, p. 23.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0223.

⁶ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0191.

⁷ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0309.

⁸ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0376.

⁹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0375.

¹⁰ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0058.

Sąjungoje¹,

- atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl moterų vaidmens senėjančioje visuomenėje²,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gruodžio 16 d. rašytinį pareiškimą dėl ES benamystės strategijos³,
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas. Europos socialinės ir teritorinės sanglaudos bendroji programa“ (COM(2010)0758),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą, Biudžeto, Kultūros ir švietimo bei Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetų nuomones (A7-0000/2011),
- A. kadangi pažeidžiamiausi gyventojai labiausiai nukentėjo nuo krizės ir griežtų taupymo priemonių,
- B. kadangi nepaisant Sąjungos įsipareigojimų 2000–2008 m. išaugo skurdas ir padidėjo socialinė atskirtis; kadangi sumažinti skurdo ir socialinės atskirties ir paskatinti integracinio augimo neįmanoma, jei nebus kovojama su nelygybe ir diskriminacija,
- C. kadangi strategijos „Europa 2020“ tikslas – 20 milijonų sumažinti asmenų, kuriems gresia skurdas, skaičių pagal tris rodiklius (skurdo rizikos lygį (po socialinių išmokų), materialinio nepritekliaus rodiklį ir labai mažo užimtumo namų ūkiuose gyvenančių žmonių procentinę dalį),
- D. kadangi dėl skurdo nukenčia augimas, didėja valstybės biudžeto deficitas ir mažėja konkurencingumas Europoje,
- E. kadangi skurdas – daugiaaspektis reiškinys, į kurį būtina reaguoti integruotai atsižvelgiant į gyvenimo etapus ir daugialypius asmenų poreikius ir šis atsakas taip pat turi būti grindžiamas galimybės naudotis teisėmis, ištekliais ir paslaugomis užtikrinimu,
- F. kadangi vien tik užimtumas nepadedą išvaduoti žmonių nuo skurdo ir kadangi per pastaruosius kelerius metus buvo plačiai pripažinta, kad egzistuoja vargingai gyvenančių darbuotojų reiškinys,
- G. kadangi skurdo riba, atitinkanti 60 proc. šalies medianinių pajamų, – naudingas ir būtinas rodiklis, tačiau sąvoka „būtiniausių prekių ir paslaugų krepšelis“ labiau parodo valstybinės politikos poreikius,
- H. kadangi socialinė apsauga, įskaitant minimalių pajamų sistemas, atlieka pagrindinį

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0086.

² Priimti tekstai, P7_TA(2010)0306.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0499.

ekonomikos stabilizavimo vaidmenį sumažindama krizių ir išteklių perskirstymo visą gyvenimą poveikį, apdrausdama nuo socialinės rizikos ir užkirsdama kelią skurdui,

- I. kadangi sveikata ir tikėtina gyvenimo trukmė susijusios su socialine aplinka ir vaikų skurdu ir kadangi dar išlieka didelis atotrūkis tarp turtingųjų ir vargšų sveikatos srityje ir jis didėja kai kuriose srityse,
- J. kadangi pagyvenę žmonės, ypač moterys, susiduria su didesne skurdo rizika nei kiti gyventojai dėl to, kad sumažėja pajamos esant pensijoje, ir dėl kitų veiksnių, pvz., fizinės priklausomybės; kadangi mūsų visuomenės didžiausia problema – socialinių ryšių tarp kartų nutraukimas,
- K. kadangi moterys labiau pažeidžiamos turint mintyje skurdą dėl įvairių veiksnių, pvz., nuolatinio skirtingo atlygio abiejų lyčių asmenims, skirtingų pensijų, diskriminacijos darbe,
- L. kadangi 20 proc. vaikų ir 17 proc. visų Europos gyventojų susiduria su skurdo rizika,
- M. kadangi prasidėjus krizei ES itin išaugo jaunų žmonių nedarbas, kuris jau didesnis nei kitų amžiaus grupių,
- N. kadangi migrantai smarkiai nukentėjo nuo ekonomikos krizės,
- O. kadangi neįgalių asmenų skurdo lygis yra 70 proc. didesnis nei vidurkis,
- P. kadangi didelė dalis Europoje gyvenančių romų yra atskirta ir gyvena apgailėtinomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis,

Kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plane įtvirtinti metodai

- 1. prašo Komisijos įtraukti pilietinę visuomenę į veiklą nacionaliniu ir ES lygmeniu ir oficialiai įtraukti skurdžiai gyvenančių asmenų susitikimus į kasmetinį konventą skurdo klausimais;
- 2. ragina nuolat kritiškai stebėti valstybių narių pažangą siekiant tikslo sumažinti skurdą ir prašo valstybių narių įgyvendinant šį tikslą suskirstyti jį į smulkesnius tikslus,
- 3. prašo aiškiai užtikrinti, kad Komisija būtų teisiškai atsakinga tais atvejais, kai netaikoma horizontalioji socialinė sąlyga, ir kad ji nurodytų Kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano vaidmenį vertinant, kaip įgyvendinama ši sąlyga;
- 4. prašo Komisijos nurodyti biudžeto eilutes, susijusias su minėtuoju planu;
- 5. ragina sustiprinti atvirąjį koordinavimo metodą ir tinkamai jį taikyti skurdo mažinimo srityje, ypač įgyvendinant nacionalines socialinės įtraukties strategijas, vertinamas bendrai;
- 6. prašo Komisijos nurodyti bendruosius visiems prieinamų būtiniausių prekių ir paslaugų krepšelio apibrėžimo principus;

Galimi sprendimai

7. prašo pateikti 2008 m. Komisijos rekomendacijos dėl aktyvios įtraukties strategijos įgyvendinimo tvarkaraštį;
8. remia kokybiškų darbo vietų kūrimą keliant kvalifikaciją ir individualios pagalbos ieškantiems darbo asmenims, ypač tiems, kurių padėtis nepalanki, mechanizmų kūrimą;
9. ragina, kad kiekvienoje valstybėje narėje visiems darbuotojams būtų suteikiamos lygios teisės ir vienoda socialinė apsauga;
10. rekomenduoja valstybėms narėms įgyvendinti arba toliau tobulinti neigaliųjų integracijos priemonės įmonėse ir valstybės įstaigose siekiant skatinti įtraukti;
11. pripažįsta, kad būtina įvertinti ES fondų poveikį tikslui sumažinti skurdą, net jei šis tikslas ir nėra jų pagrindinis tikslas; mano, kad pirmenybė turi būti teikiama projektams, kurie apima užimtumo ir aktyviosios įtraukties tikslus ir strategijas;
12. kviečia valstybes nares pateikti nacionalines reformų programas, atitinkančias Kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano tikslą, ir ragina Komisiją neapriboti jų investavimo ir socialinių išlaidų pajėgumų vykdant ekonomikos valdyseną, žinant, kad siekiant sumažinti skurdą reikia pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, kaip nurodyta strategijoje „ES 2020“;
13. ragina Komisiją inicijuoti kovos su horizontaliaja diskriminacija direktyvą ir toliau siekiant panaikinti diskriminaciją;
14. palankiai vertina Komisijos norą patikslinti teisės aktus dėl socialinės ekonomikos įmonių, kad pastarosios galėtų ramiai prisidėti prie skurdo mažinimo;
15. rekomenduoja taikyti ryžtingą būsto politiką siekiant užtikrinti, kad kiekvienas asmuo galėtų turėti tinkamą būstą prieinama kaina, ir ryžtingą energetikos politiką siekiant sustiprinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą ir energijos vartojimo efektyvumą;
16. prašo romus įtraukti į visų krypčių Sąjungos arba valstybių narių politiką, susijusią su jų socialine įtrauktimi;
17. prašo, kad kovojant su vaikų skurdu dėmesys būtų sutelkiamas į prevenciją ir suteikti galimybes naudotis paslaugomis ikimokyklinio amžiaus vaikams užtikrinant, kad visas teritorijas tinkamai apimtų šių paslaugų tinklas;
18. pageidauja, kad Komisija inicijuotų pagrindų direktyvą dėl minimalių pajamų, kuri leistų užkirsti kelią skurdui ir būtų pagrindas oriai gyventi ir daryti pažangą ieškant darbo arba mokymo kursų laikantis skirtingų valstybių narių įvairios praktikos, kolektyvinių sutarčių ar įstatymų;
19. mano, kad visose valstybėse narėse turėtų būti kuriamos pagyvenusių žmonių išlaikymo sistemos siekiant, kad šie žmonės nebūtų atskirti arba nepradėtų skursti;
20. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių

vyriausybėms ir parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Europos Sąjungoje, kuri visgi yra vienas turtingiausių pasaulio regionų, gyvena daugiau kaip 80 mln. asmenų, kuriems gresia skurdas, iš jų 20 mln. – vaikai ir 8 proc. – ekonomiškai aktyvių gyventojų.

Tokia padėtis nesuderinama su ES teisingumo ir solidarumo vertybėmis, įtvirtintomis Sutartyse.

Visgi per pastaruosius kelerius metus nepaisant Sąjungos įsipareigojimų skurdas ir socialinė atskirtis padidėjo.

Dėl 2008 m. krizės ir jos padarinių ši problema dar labiau paaštrėjo, o labiausiai pažeidžiami asmenys pajuto įtampą.

Nors kova su skurdu ir socialine atskirtimi yra išimtinė valstybių narių vyriausybių atsakomybė, tačiau Sąjunga atlieka svarbų vaidmenį informavimo, koordinavimo ir finansavimo klausimais.

Norint pasiekti tvarų ir integracinį augimą būtina pažeidžiamiausių kategorijų asmenims skirti pagrindinį dėmesį Europos projekte, nes skurdo mažinimas – šio būsimo augimo variklis.

Europos Parlamentas ir Taryba 2010-uosius paskelbė Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metais siekdami dar kartą patvirtinti ir sustiprinti pirminį kartu su Lisabonos strategija priimtą Europos Sąjungos politinį įsipareigojimą padaryti „lemiamą įtaką, kad neliktų skurdo“.

Tais metais Europos Parlamento priėmė pranešimą dėl minimalių pajamų vaidmens kovojant su skurdu ir skatinant įtraukties principais grindžiamą visuomenę Europoje.

Be to, 2010 m. gruodžio 16 d. Europos Komisija paskelbė komunikatą „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas. Europos socialinės ir teritorinės sanglaudos bendroji programa“.

Tai viena iš septynių strategijoje „Europa 2020“ numatytų iniciatyvų. Šis Kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas turi būti valstybėms narėms veiksmų programa, grindžiama įvairiapusiu požiūriu, norint pasiekti 2020 m. strategijoje nustatytus tikslus, t. y. iki 2020 m. 20 milijonų sumažinti vargingai gyvenančių asmenų skaičių.

Minėtoju planu, kuris yra pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos dalis, siekiama skatinti inovacijas ir socialinį eksperimentavimą, įvairių formų skurdo visais gyvenimo etapais mažinimą, geresnį ES fondų panaudojimą ir socialinės apsaugos veiksmingumo gerinimą.

Per ateinančius mėnesius valstybės narės turės Europos Komisijai pateikti savo nacionalines reformų programas į jas įtraukdamos būdus, kaip jos ketina kovoti socialine atskirtimi ir skurdu. Jos atsiskaitys apie savo iniciatyvas teikdamos nacionalines ataskaitas dėl strategijos „Europa 2020“.

Kadangi skurdas – tai daug veiksnių apimantis reiškinys, todėl sprendžiant šią problemą reikalingas integruotas įvairaus lygmens valdžios institucijų, pradedant ES ir baigiant vietos lygmeniu, reagavimas bendradarbiaujant su vietos subjektais.

Būtent į tai buvo orientuojamasi rengiant šį pranešimą, kuris remiasi dideliu atitinkamų subjektų indėliu, ypač turint mintyje pasiūlymus, kurie pateikiami šiame pranešime siekiant įveikti šią bėdą – skurdą ir socialinę atskirtį.